

Rakennetun kulttuuriympäristön selvitys

AK 8664 Kullervonkatu 5

Kortteli 252

XV Kaupunginosa (Tammela)

Täydennysrakentaminen

arkkitehtitoimisto
eero lahti oy

AK 8664 Kullervonkatu 5
Tampereen kaupungin ID-numero: 1819013

Selvityksen laatija: Miina Kanko, arkkitehti yo
rakennusten arviointi:
Eero Lahti, arkkitehti SAFA
Arkkitehtitoimisto Eero Lahti Oy

Päivämäärä: 22.8.2017

Tämä selvitys on tehty SRV Pirkanmaan toimeksiannosta asemakaavan muutos-ehdotuksen liitteeksi. Kaava-alue sijaitsee Tampereen keskustassa Tammelan (XV) kaupunginosassa osoitteessa Kullervonkatu 5 / Pinnikatu 18. Haettava muutos koskee tonttia nro 252-13, joka rajautuu etelässä Kullervonkatuun, idässä Pinninkatuun sekä lännessä ja pohjoisessa korttelin muihin tontteihin. Kaavamuutoksen tavoitteena on tontin täydennysrakentaminen ja se laaditaan tontin omistajan aloitteesta. Tontilla sijaitsee 1970 rakennettu 8-kerroksinen asuinkerrostalo sekä kaksikerroksinen päiväkotirakennus Pinninkadun varressa. Tontin länsiosa toimii asuinkerrostalon oleskelupihana ja itä- sekä koillisosa on pysäköintikäytössä. Tarkoituksena on purkaa tontilla oleva päiväkotirakennus ja korvata se 3- ja 9-kerroksisella uudisasuinrakennuksella. Kullervonkadun ja Pinninkadun kulmaan sijoittuu liiketilaa.

Tämän selvityksen tavoitteena on kartoittaa kaava-alueen ja sen ympäristön kaupunkirakennetta sekä määritellä alueen kaupunkikuvalliset erityispiirteet ja arvot. Tampereella ei ole systemaattisesti selvitetty modernia arkkitehtuuria, joten vaikutusalueen yksittäisiä kohteita on arvioitava tapauskohtaisesti. Selvitys kuitenkin toteutetaan asemakaavatasolla ympäristövaikutusten arviointia varten, eikä se sisällä detaljitasoista rakennusinventointia.

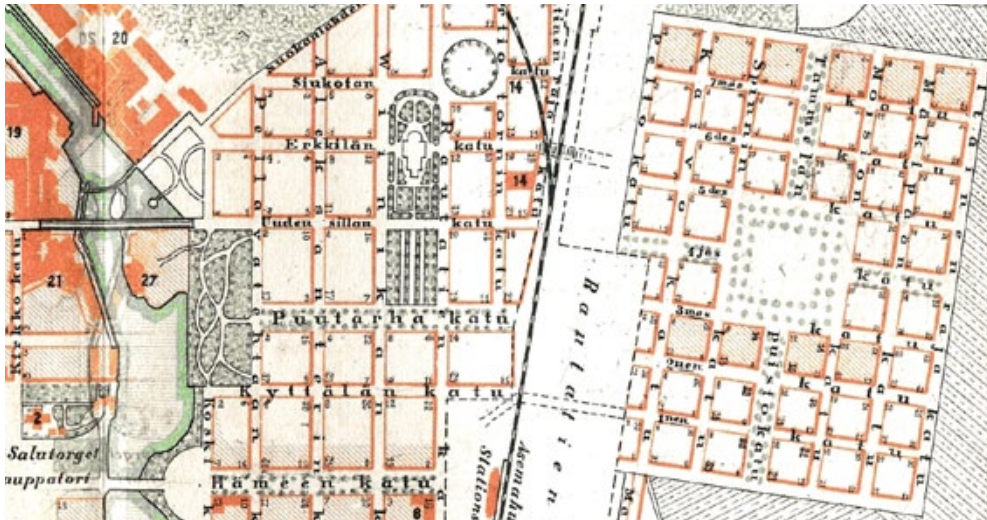
1. Paikan historia	4
2. Rakentumisen historia	6
3. Nykytilanne	8
4. Yhteenveto	16
Lähteet	17

1. Paikan historia

Kaupunginosan kehittymisen historia ja kaavahistoria

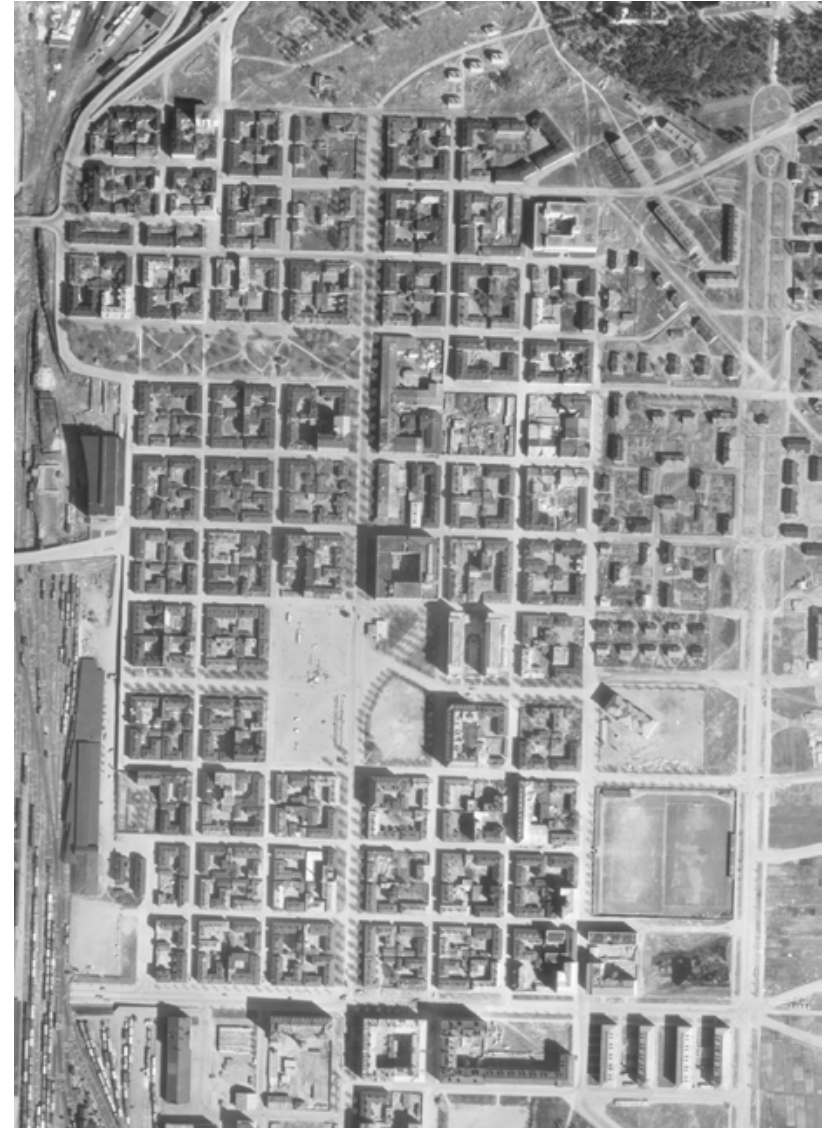
Tampereen kaupunki perustettiin vuonna 1779 alun perin Tammerkosken länsipuolelle Tammerkosken kartanon mailla. Kaupungista muodostui teollisuuskaupunki, joka levittyi kosken rannoille ja myös itään. Rautatien valmistuttua kosken itäpuolelle 1876, liitettiin Tampereen kaupunkiin myös kosken ja rautatien välinen kaavoittamaton, työväen asuttama Kyttälän alue. Rautatien rakentaminen ja Tampereen kehittyminen teollisuuskaupunkina vaikutti myös Tammelan kaupunginosan syntyyn, sillä suurelle määrälle työväkeä tarvittiin asuinpaikkoja kaupungin alueelta.

Tammelan alueella sijaitsi vielä kaupungin perustamisen aikaan vain muutama torppa viljelysmaineen, mutta Kyttälän liittämisen aikoihin alue kaavoitettiin. Tammelan ensimmäisen ruutuasemakaavan laati F.C. Calonius vuonna 1877. Vuonna 1880 kaupunginvaltuusto päätti varata kaupunginosan työväen asuinalueeksi. Seuraava ruutuasemakaava hyväksyttiin vuonna 1887, mutta Tammelan rakentuminen alkoi vasta 1890, kun tontit huutokaupattiin. Ruutuasemakaavan mukaan rakennetusta Tammelasta muodostui umpinaisten puutalo-kortteleiden alue, jossa katutilaa rajasivat yksikerroksiset kaupunkipuutalot, joiden kivijaloissa sijaitsi usein työ- ja liiketiloja.

Kosken itäpuoli ja Tammela. Ote Tampereen asemakaavakartasta vuodelta 1897.

Lähde: <http://timomeriluoto.kapsi.fi/KARTAT/Kaupunkikartat/Suomen%20matkakartasto%201897%20&%201902%20kaupunkeja/Tampere%201897.jpg>

Puu-tammela. Ilmakuva vuodelta 1946.

Lähde: Tampereen kaupungin karttapalvelu

1900-luvun alkupuolella Tammela kehittyi työväen alueena, ja sinne rakentui myös pientä ja keskisuurta teollisuutta. Tammelassa sijaitsi mm. kenkätehtaiden keskittymä. 1920-1930-luvuille tultaessa Tammela oli rakennettu kaavamukaisesti valmiiksi ja kaupunginosa ulottui idässä Salhojankatuun asti.

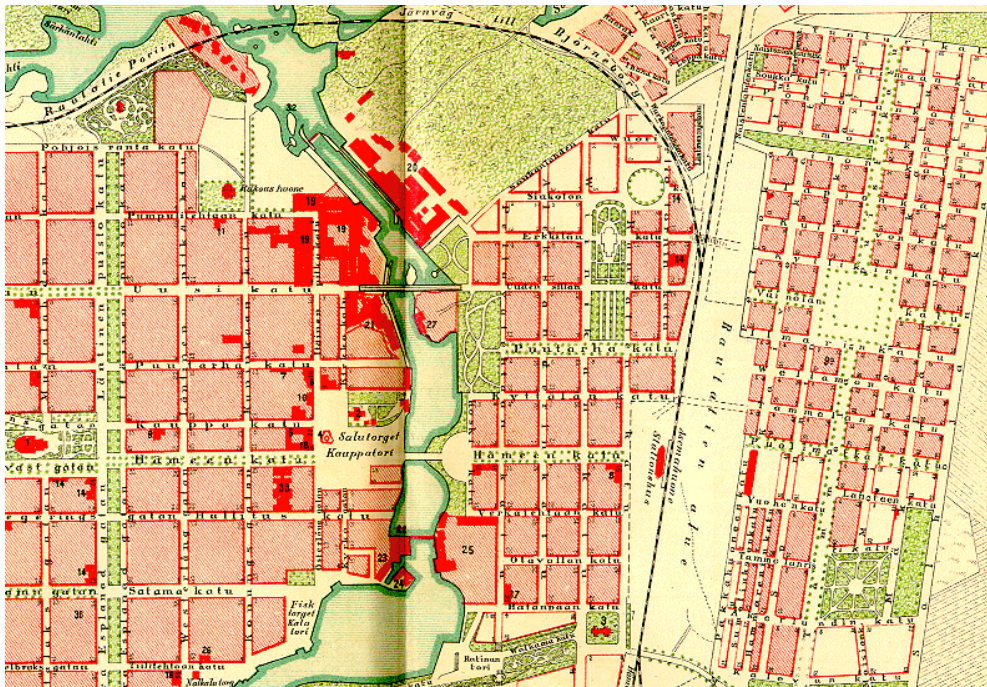
Toisen maailmansodan jälkeen Tammelaa täydennysrakennettiin yksittäisillä kivirakenteisilla kerrostaloilla, jotka oli rakennettu ruutukaavan mukaisesti yksikerroksisten puutalojen paikalle tai tyhjille tonteille. 1950-luvulle tultaessa Tammelän puutaloalueen todettiin kaipaavan laajempaa muutosta moderniksi kantakaupungin osaksi. 1966 hyväksyttiin Antero Sirviön asemakaavamuutos, joka saneerasi alueen täysin, hävitti ruutukaavan ja muutti Puu-Tammelän 6-7-kerroksisten betonitalojen kaupunginosaksi.

Saneerauskaavan myötä Tammela muuttui modernin kaupunkisuunnittelun ihanteiden mukaiseksi: vanhoja suorakulmaisia tontteja yhdistettiin suurtonteiksi ja autopaikat järjestettiin tonttien reunoille. Rakennusmassat sijoitettiin keskelle tonttia, jolloin korttelirakenne muodostui avoimeksi. Yksityispihojen rajaaminen aidoilla kiellettiin. Asuminen ja työnteko eriytettiin ja Tammelasta tehtiin asuinalue. Tehtaat ja kivijalkaliikkeit katosivat alueelta.

Ote Tampereen asemakaavakartasta vuodelta 1928.

Lähde: <http://tiimomeriluoto.kapsi.fi/KARTAT/Kaupunkikartat/Tampere%20asemakaava%201928.jpg>

Ote Tampereen asemakaavakartasta vuodelta 1902.

Lähde: <http://www.histdoc.net/kaup1902/tampere.gif>

Tammelän saneerausasemakaava 1966

Lähde: Tammelän yleissuunnitelma 2012

2. Rakentumisen historia

Kortteli 252

1946

Suurkortteli on alun perin muodostunut neljästä korttelista ja kahdeksasta tontista, jotka olivat n. 30 x 30 metriä sivuiltaan. Pihojen päärakennukset on sijoitettu katujen varsille rajaamaan yksityistä piha-aluetta korttelin sisälle.

2015

Tammelan saneerauskaava pantiin täytäntöön 1970-luvulla ja korttelin puurakennukset purettiin. Tontille nro 13 rakennettiin 8-kerroksinen uudisrakennus ja Pinninkadun varteen kaksikerroksinen päiväkotirakennus, jonka maantasokerros toimii autohallina. Asunto Oy Metammeloiden kiinteistö muodostettiin yhdistämällä korttelin neljä tonttia. Ruutukaavan vanhat katulinjat säilytettiin suurkorttelin sisällä julkisina jalankulkuraitteina.

Vanhoja valokuvia lähiympäristöstä

Näkymä Tammelantorilta pohjoiseen, n. 30-luku.
Keskellä Aaltosen kenkätehdas
Kuva: Pyynikinlinnan arkisto, Wacklin

Asunto-osakeyhtiö Metamallotien työmaata 70-luvulla.
Kuva: Tampere-Seuran valokuva-arkisto

Myymläarakennus Kullervonkadun ja entisen Kaivokadun kulmassa vuonna 1962.
Kuva: Erkki Kauppila, Tampereen kaupunginarkisto D

Näkymä rautatieltä kohti Pohjois-tammelaa.
Taustalla vasemmalla PMK:n talo
Kuva: Aarne Pietinen Oy, Tampereen museot, Wacklin

3. Nykytilanne

Rakennetun ympäristön nykytila

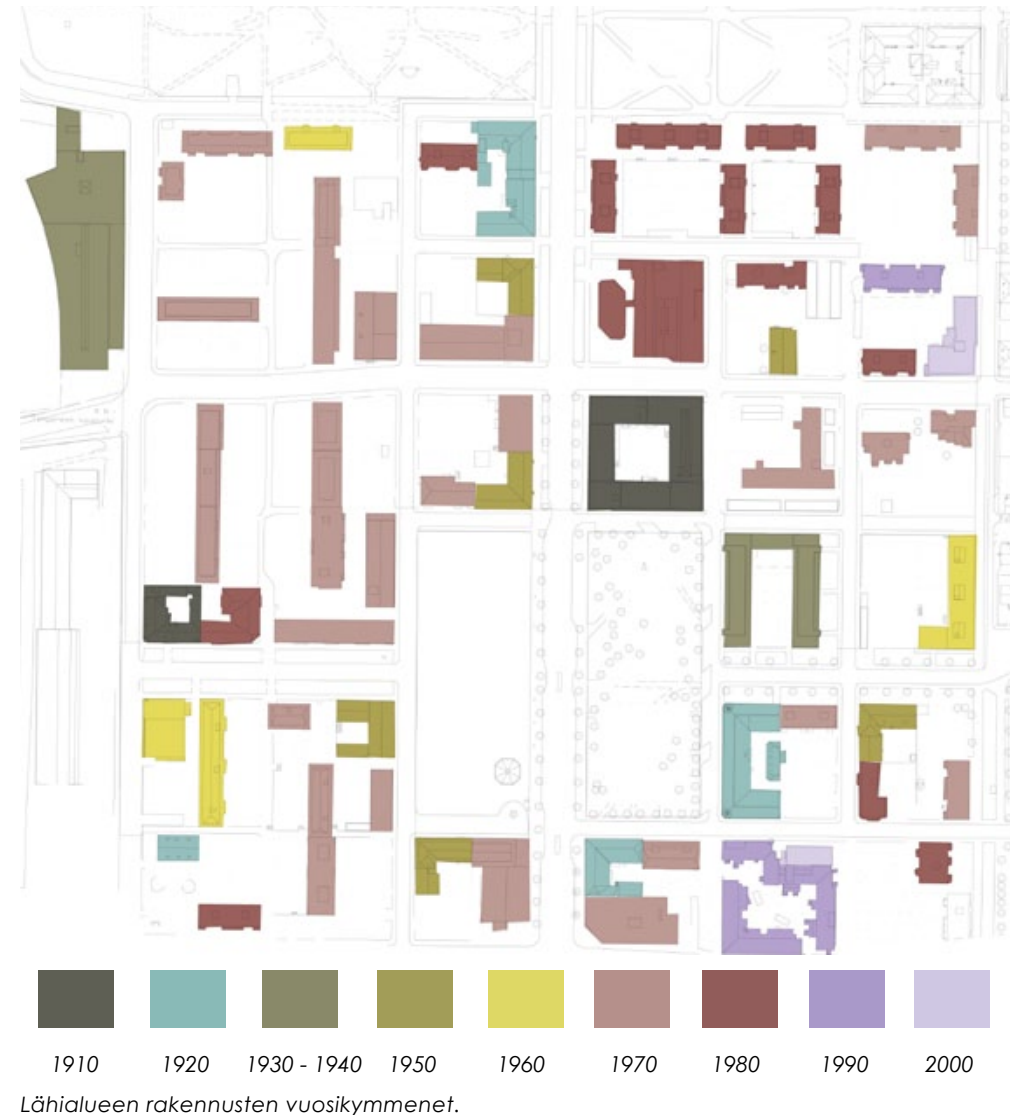
Tammelan kaupunkikuvaa hallitsee 1970-luvun lähiötyyppinen kerrostalorakentaminen. Alueella kuitenkin on myös vanhempia – paikoin alkuperäisiä – ja uudempia rakennuksia, joskin 1990–2000-luvuilta vain muutamia. Korttelirakenne on suurimlta osin avoin, jossa lamellimalliset rakennusmassat on sijoitettu tonttien keskelle ja katuja rajaavat pysäköintipaikat tonttien reunoilla. Katuverkko on säilynyt ruutukaavan ajoista lähes ennallaan, ja yhdistettyjen korttelien sisällä olevat julkiset jalankulkuraitit sekä talojen läpi kulkevat alikulut muistuttavat entisestä korttelirakenteesta.

Tampereen keskustan rakennetun kulttuuriympäristön selvityksessä mainitaan Tammelan kaupunkikuvan olevan ”hajanainen, mutta kokonaisuus Tampereen kehityshistoriaa hyvin valottava.” Selvityksessä Tammelan alueen mainitaan myös olevan pirstaleinen ja ristiriitainen, mutta siitä huolimatta asukkaiden rakastama alue, jolla on oma, vahva identiteetti.

Tammelassa kaupunginosan identiteetille tärkeitä paikkoja ovat Tammelan tori ja puutalokaupunginosat. Tammelassa on myös yksittäisiä rakennuksia ja kohteita, jotka on valittu arvokkaiksi rakennetun kulttuuriympäristön kohteiksi ja suojeltu yleis- tai asemakaavatasolla.

Entisessä Puu-Tammelassa viheralueet sijaitsivat yleensä korttelien sisällä ja julkisia puistoja oli vähän. Kaavamuutoksen myötä uusia puistoja ei tehty, mutta uusien kerrostalojen oleskelu- ja leikkialueet on sijoitettu tonttien keskelle.

Autot ovat Tammelassa suuressa roolissa katutason kaupunkikuvassa. Katu- ja pihatilaa ei ole selkeästi rajattu ja risteyksissä näkymät ovat laajoja. Pysäköinti on tyyppillisesti järjestetty tonttien reunoille yksi- tai kaksitasoisille pysäköintikansille, jolloin katunäkymät ovat autopaikkojen rajaamia.

Aaltosentehdas (Lambert Petterson 1913-16, 1926, Jaakko Tähtinen 1951) on valittu arvokkaaksi rakennuskulttuurikohteeksi Tammelassa. Rakennus on muutettu asuinkäyttöön.

Kullervonkatu on vilkkaasti liikennöity ja sen merkitys tärkeänä kokoojakatuna sekä pyöräilyn ja jalankulun pääväylänä tulee korostumaan tulevaisuudessa.

Pinninkadun ja Kullervonkadun risteyksessä on autoilijoita palvelevat laajat näkymät. Katu- ja piha-alueen rajat eivät ole helposti havaittavissa.

Autopihaa Pinninkadun ja Kullervonkadun risteyksessä.

Pinninkadun katuseinä k korttelin 259 kohdalla. Kuvan keskellä entinen grillikioski.

Pinninkadunpuoleisia korttelipihoja. Katukuva on autojen hallitsema ja näkymät ovat laajoja.

Branderin kenkätehdas (Bertel Strømmer 1919) on valittu arvokkaaksi rakennuskulttuurikohteeksi Tammelassa. Rakennus on muutettu asuin- ja liikekäyttöön.

Uutta ja vanhaa korttelirakennetta sekoitettuna. Kuva entisen Aionkadun ja Pinninkadun risteyksestä.

Korttelin lähiympäristöä

Haettavan kaavamuutoksen kortteli ja sen lähivaikutusalue sijaitsee Tammelan pohjoisosassa, Osmonpuiston ja Tammelantorin välissä. Alueen rakennuskanta koostuu lähes yksinomaan 1970-luvun elementtikerrostaloista, mutta vanhempaa rakennuskantaa edustaa alueen koilliskulmassa asuinkäyttöön muutettu entinen Branderin kenkätehdas (1) ja alueen oikeassa alakulmassa entinen Aaltonsentehdas (2) 1910–1920-luvuilta sekä korttelin 259 koilliskulmaan 1950-luvulla rakennettu 6-kerroksinen asuintalo (3).

Korttelirakenne on Tammelalle tyypillisesti avointa tai vaihtelevaa eikä viheralueita korttelipihoja lukuun ottamatta juuri ole. Alueella tärkeitä väyliä ovat itä-länsisuuntainen Kullervonkatu (4) ja pohjoisessa päättyvä pohjois-eteläsuuntainen Pinninkatu (5), jolla ei tällä hetkellä ole läpiajoa. Kadut rajautuvat suurilta osin laajoihin pysäköintikenttiin (6) sekä pysäköintikansiin (7). Kullervonkadun varrella on myös muutama liiketila, jotka on sijoitettu yksikerroksiseen liikesiipeen (8). Yksittäisiä liiketiloja on myös Tammelan puistokadun (9) ja Tapionkadun (10) varren asuintalojen kivijaloissa.

Kaavoja koskevat korttelit ja lähivaikutusalue ilmakuvassa.

Kortteli 252 Tontti nro 252-13

Korttelia rajaavat pohjoisessa Osmonpuisto, idässä Pinninkatu, etelässä Kullervonkatu ja lännessä Peltokatu. Tontti nro 252-13 sijaitsee korttelin kaakkoiskulmassa rajautuen Kullervonkatuun, Pinninkatuun sekä korttelin muihin tontteihin. Korttelin läpi kulkevat jalankulkuraitit etelästä pohjoiseen ja idästä länteen. Rakennusmassat on korttelissa sijoitettu tonteille vuoden 1966 kaavan mukaisesti vaihtelevasti, jolloin korttelirakenne on Tammelalle tyypillisesti avoin. Asuintalojen vehreät oleskelupihat on suunnattu korttelin keskiosaan päin. Jalankulkuraitit kortteli keskellä ovat julkista tilaa, mutta julkisen ja yksityisen eroa on korttelirakenteessa vaikea hahmottaa.

Tontilla on rakennusoikeutta 5798,1 m² ja sillä sijaitsee Asunto Oy Metammeloiden 1970-kuvulla rakennettu 8-kerroksinen asuinkerrostalo (5437,7 brm²) sekä kaksikerroksinen päiväkotirakennus (357,5 brm²) Kullervonkadun ja Pinninkadun kulmassa. Päiväkoti leikkipihiineen toimii rakennuksen toisessa kerroksessa ja maantasokerros toimii autohallina.

Asuinkerrostalon oleskelupiha sekä pääsisäänkäynnit porrashuoneisiin sijaitsevat rakennuksen länsipuolella. Tontin itä- ja koillisosa on autovaltainen pihan ollessa lähes kokonaan pysäköintikäytössä. Kerrostalon itäpuolen pihalta on käynti maantasokerroksen autotalleihin ja kellaritiloihin ja pysäköintialue on erotettu pihasta verkkoaidalla. Tomutustelineiden vieressä on pieni istutettu oleskelualue, muu piha on päällystetty asfaltilla. Ajo tontille tapahtuu Kullervonkadulta asuinrakennuksen ja päiväkotirakennuksen välistä ja tontin pohjoisosassa kulkee jalankulkureitti talon ali oleskelupihalle.

Kortteli kuuluu Tammelan vuonna 1966 hyväksytyyn kaavan ensimmäisten toteutettujen asuinrakennusten joukkoon. Kaavassa korostuvat mm. rakennusten sijoittuminen tontin keskelle, korttelin kiinteistöjaon muutos, tonttien yhdistäminen, mittakaava, kerrosluku, autopaikkamitoitus ja elementtitekniikka.

Vanhan Puu-Tammelan suhteen ylimittakaavainen rakennus keskellä tonttia jakaa pihat erillisiksi. Liikennöity huolto- ja pysäköintipiha ei rajaa katutilaa, jolloin pihan ja kadun rajapinta on epämääräinen. Länsipuolinen leikki- ja oleskelupiha on nyky muodossaan vehreä ja asumisviihtyisyyttä lisäävä.

Kaavio korttelin toiminnoista ja tilojen käytöstä nykyhetkellä.

1. Asunto Oy Metammelat, Kullervonkatu 5

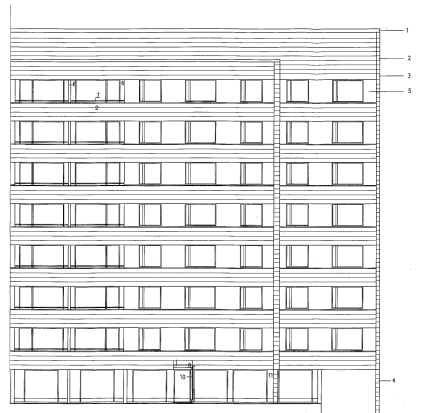
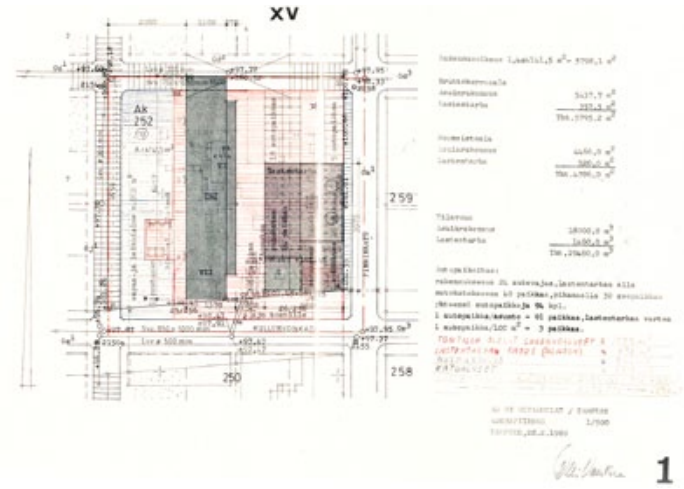

Suunnittelija: Olli Vahtra KY
 Valmistusvuosi : 1970
 Bruttoala: 5798,1 m² Huoneistoala: 4466 m² Asuntojen lkm: 91 kpl

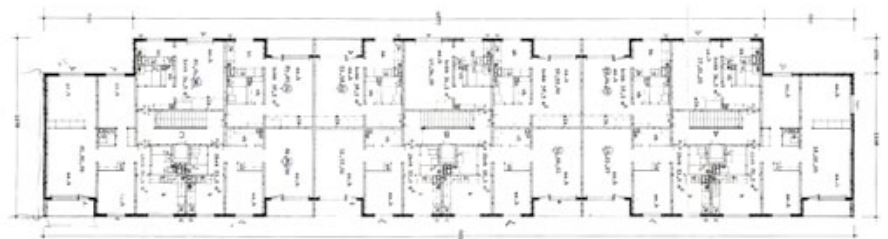
Rakennus on elementtiteollisuuden murrosvaiheessa toteutettu, aikakautensa tyyli puhdas edustaja. Rakennuksessa on 7 asuinkerrosta ja rakennusajalleen tyypillisesti maantasoon sijoitettu kellarikerros, jonka autotalleissa on 24 autopaiikkaa. Julkisivussa ikkuna- ja seinälinjat vuorottelevat, jolloin vaikutelma on suoraviivaisen nauhamainen. Alkuperäisenä julkisivumateriaalina on käytetty hiottuja mosaiikkibetonipintaisia nauhaelementtejä. Rakennus on näkyvä osa Tammelan kaupunkikuvaa, erityisesti lännen suunnasta lähestyttäessä. Nauhamaiset ikkunalinjat ja sisäänvedetyt parvekkeet sekä tumma julkisivupinta nousevat myönteisellä tavalla esiin ympäristöstään.

Asunto Oy Metammeloiden asuinrakennukseen on suoritettu vaiheittainen julkisivujen saneeraus, joka käynnistyi vuonna 2009 ja valmistui 2010. Saneerauksen on suunnitellut arkkitehtitoimisto ark.in:n arkkitehti Tuija Ruuska. Peruskorjaus on toteutettu alkuperäistä ymmärtävällä tavalla. Remontin yhteydessä rakennuksen arkkitehtuuriin ei tehty huomattavia muutoksia, mutta julkisivumateriaali vaihdettiin nauhaelementeissä vuorotteleviin tumma- ja vaaleasävyisiin klinkkerilankkuihin.

Rakennuksella on **rakennushistoriallista** arvoa osana rakennusteollisuuden kehittymistä mm betonteollisuuden suhteen. (Nauhaelementit, hiottu väribetonimosaiikkipinnat)
 Rakennuksella on **kulttuurihistoriallista** arvoa osana teollisuuden ja kaupunkirakenteellista murrosta. (Asemakaavallinen ideologia 1960-luvulla Suomessa)
 Rakennuksella on **rakennustaiteellista** merkitystä aikakautensa viitekehyksessä Tammelasassa. (Arkkitehtuuri)

- VÄRT JA MÄITSAUKIT**
- Hiottu betoni (R22), hienoa
 - 400 mm klinkeri, R22, hienoa
 - 400 mm klinkeri, R22, hienoa
 - 400 mm klinkeri, R22, hienoa
 - 400 mm klinkeri, R22, hienoa
 - 400 mm klinkeri, R22, hienoa
 - 400 mm klinkeri, R22, hienoa
- Parvekkeet**
- Hiottu betoni (R22), hienoa
 - Hiottu betoni (R22), hienoa
 - Hiottu betoni (R22), hienoa
 - Hiottu betoni (R22), hienoa
 - Hiottu betoni (R22), hienoa
 - Hiottu betoni (R22), hienoa
 - Hiottu betoni (R22), hienoa
 - Hiottu betoni (R22), hienoa
 - Hiottu betoni (R22), hienoa
 - Hiottu betoni (R22), hienoa

2. Päiväkotirakennus, Kullervonkatu 5

Suunnittelija: Olli Vahtera KY

Valmistumisvuosi: 1970

Bruttoala: 357,5 m² Huoneistoala: 320,0 m²

Asunto Oy Metammeloiden kanssa samaan kiinteistöön kuuluvapäiväkotirakennus muodostaa parin vastapäiselle liikerakennukselle. Kullervonkadun julkisivussa lukee edelleen Erkkilän päiväkotia, vaikka päiväkotia lopetti toimintansa vuonna 2003. Sitten rakennus on toiminut Tampereen kaupungin väistötiloina, joissa on toiminut muun muassa leikkitoimintakeskus. Nykyhetkellä rakennuksessa on jälleen väliaikaista päiväkotitoimintaa.

Rakennus on kaksikerroksinen, missä maantasokerros toimii autotallina ja päiväkotia sijaitsee toisessa kerroksessa. Päiväkodin leikki- ja oleskelupiha sijaitsee samassa tasossa autotallin päällä. Päiväkotia ei nyky muodossaan vastaa sen toiminnalle asetettuja vaatimuksia mm saavutettavuuden, esteettömyyden, ympäristöhaittojen ja rakennuksen teknisen kunnan suhteen. Rakennuksen autotallissa on 40 autopaikkaa. Päiväkotirakennusta ei saneerattu Asunto Oy Metammeloiden asuinrakennuksen yhteydessä, sillä haettavassa kaavamuutoksessa päiväkotia on tarkoitus purkaa.

Rakennuksen arvo perustuu sen sijaintiin kadun kulmauksessa. Rakennuksella ei ole rakennustaiteellista tai kulttuurihistoriallisia arvoja.

Valokuvia korttelista

Käynti Asunto Oy Metammeloiden asukaspihalle on selkeästi hahmotettavissa.

Asunto Oy Metammeloiden Pinnikadun puoleinen piha on lähes kokonaan pysäköintikäytössä. Vasemmassa reunassa päiväkodin leikkiapiha autohallin päällä.

Asunto Oy Metammeloiden Pinnikadun puoleisen pihan pieni istutuksin rajattu oleskelualue.

Asuinrakennusten läpi kulkevat julkiset jalankulkuraitit ovat yksi Tammelan kaupunkikuvallisista erityispiirteistä.

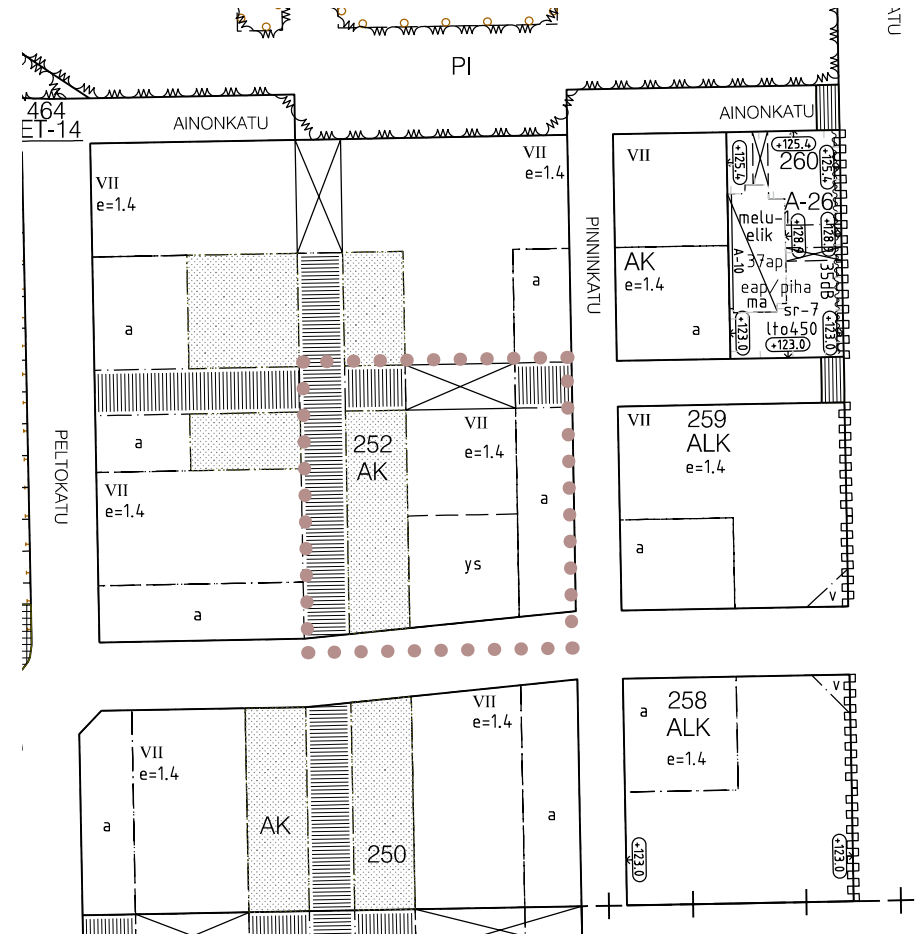
As Oy Metammeloiden vehreä oleskelupiha on hyvin hoidettu ja sen käyttöaste vaikuttaa suurelta.

Suurkorttelin sisällä risteävät julkiset jalankulkuraitit muistuttavat vanhasta korttelirakenteesta. Nykytilassa julkisten ja yksityisten reittien eroa on vaikea hahmottaa.

Ajantasasa-asemakaava

Tammelan asemakaavan pohjalla on edelleen voimassa oleva vuoden 1966 saneerauskaava. Yksittäisille kortteleille ja tonteille on tämän jälkeen tullut voimaan asemakaavan muutoksia. Voimassa olevassa asemakaavassa muutosta haetaan korttelin 252 tontille nro 13. Alue on osoitettu asuntokerrostalojen korttelialueeksi. Suurin sallittu kerrosluku on XII ja tontitehokkuusluku on 1,4. Autonsäilytyspaikoille on osoitettu rakennusala Pinninkadun varressa ja Kullervonkadun puolella on sosiaalista toimintaa palvelevien huoneistojen sijoituspaikka. Tontin länsi- ja pohjoisraja on varattu yleiselle jalankululle ja tontin länsiosa on istutettavaa aluetta.

Ajantasasa-asemakaava
Lähde: Tampereen kaupungin karttapalvelu

4. Yhteenveto

Tampereen keskustan rakennetun kulttuuriympäristön selvityksessä Tammelan alueen mainitaan kuvastavan hyvin koko Tampereen kehityshistoriaa. Alueella on hyvin säilyneitä osia alkuperäisestä puutalokaupunginosasta, entisiä teollisuuden rakennuksia, rautatiehen liittyvää arkkitehtuuria sekä asuntovaltaista elementtirakentamista erityisesti 1970-luvulta. Tammelan rakennettua kulttuuriympäristöä kuvataan moniarvoiseksi, vaikkakin kaupunkikuvaltaan paikoin hajautuneeksi.

Selvityksessä on myös esitetty kaupunkirakenteen ja rakennetun kulttuuriympäristön muutoksensietokyvyn arvioimista. Tammela on kaupunkikuvallisesta näkökulmasta muutoksia hyvin kestävä alue, mikä selvityksessä on määritelty toimivan ja käytössä olevan, mutta kehittämistä kaipaavan kaupunkirakenteen ominaisuudeksi. Täydennysrakentamisen ja lähiympäristön kehittämisen esitetään eheyttävän alueen rakennettua kulttuuriympäristöä.

Kortteli nro 252 lähiympäristöineen edustaa tyypillistä Tammelalaista avointa ja vaihtelevaa korttelirakennetta ja ajallisesti monikerroksellista rakennuskantaa. Kortteli on Tammelan vuoden 1966 kaavan ensimmäisiä toteutettuja kortteleita ja rakennuksia. Korttelissa ei ole todettu olevan rakennuskulttuurillisesti merkittäviä yksittäisiä kohteita.

Asunto Oy Metammeloiden asuinrakennus hieman poikkeaa Tammelan myöhemmästä 1970-luvun ruutuelementtirakentamisesta nauhajulkisivullaan ja suoraviivaisella arkkitehtuurillaan. Kaavaratkaisusta johtuen piha on jakautunut kahtia oleskelupihaan ja autopihaan, mikä tekee Pinnikadun katukuvasta autojen hallitseman. Taloyhtiön oleskelupihan järjestelyt on jäsenöity hyvin ja pihan käyttöaste on korkea. Oleskelualueet ovat viihtyisiä ja täyttävät nykyajan määräykset sekä laajuudeltaan että laadultaan.

Päiväkotirakennus on luonut Kullervonkadun ja Pinninkadun kulmaan merkittävän ja omaleimaisen paikan. Kulman merkitystä tulee korttelin kehittämisessä jatkossakin korostaa.

Lähteet

Tampereen kaupunki, Tampereen keskustan rakennettu kulttuuriympäristö 2012

Tampereen kaupunki, Tammelan yleissuunnitelma, Tampere, alustava luonnos
11.6.2012

Mustonen, Lassi , Täydennysrakennusvaihtoehtojen suunnittelu Tampereelle Asunto Oy Tammelanpuistokatu 20:n tontille, Diplomityö TTY, 5/2015

Tampereen kaupunki ja arkkitehtitoimisto B&M Oy, Korttelissuunnitelma Kortteli 252 Tammela, Tampere, 5.5.2015

Kuvien kuvaaja- ja lähdetiedot on mainittu kuvan yhteydessä. Muussa tapauksessa kuvat ovat tekijän ottamia kesäkuussa 2017.